

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางอุไลย์ ทบวัน
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๙๙ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเจ้าท่า
อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ : ๐๖๑ ๕๖๓ ๖๒๔๖ Facebook : สวนคุณอุไลย์ ทบวัน
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๖
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖)
สถานบันการศึกษา กศน. อำเภออมลาลัย
คณะ/สาขาวิชา -
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ -
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๔๑,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๒.๑ แปลงพืชผักปลอดภัย
 - ๒.๒ แปลงพืชสมุนไพร
 - ๒.๓ แปลงเกษตรผสมผสาน
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๑๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๓.๑ การผลิตพืชผักปลอดภัย
 - ๓.๒ การผลิตเห็ด
 - ๓.๓ การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลา กุ้งฝอย หอยขม)
 - ๓.๔ การเลี้ยงไข่ไก่
 - ๓.๕ การเลี้ยงแพะแดง
 - ๓.๖ บัญชีครัวเรือน
 - ๓.๗ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
 - ๓.๘ การเลี้ยงจิ้งหรีด

๓.๙ นาข้าวอินทรีย์

๓.๑๐ การผลิตปุ๋ยหมัก / น้ำหมัก

๓.๑๑ การผลิตน้ำสมุนไพร ๗ รส

๓.๑๒ การเลี้ยงปศุสัตว์ (ไก่ เป็ด สุกร ห่าน ไก่ต๊อก)

๓.๑๓ เต้าเผาถ่านแบบถั้งแดง

๓.๑๔ เกษตรผสมผสาน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า

๒) การยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) บัญชีครัวเรือน

๒) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๓) เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การปรับปรุงบำรุงดิน

๒) น้ำหมักสมุนไพร

๓) การผลิตพืชปลอดภัย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรบัญชีครัวเรือน การจดบันทึกและบัญชีฟาร์ม มีการจัดทำบัญชีกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงสุกร การปลูกผัก เป็นต้น เพื่อสร้างรายได้ รายวัน รายเดือน และรายปี ทำให้เกษตรกรมีการจัดทำต้นทุน – กำไร ในกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีฐานเรียนรู้พร้อมถ่ายทอด ซึ่งเกษตรกรต้นแบบได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เป็น อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชีอาสา)

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในการเข้าไปมีส่วนร่วมการประชุมเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ และได้นำเสนอแนวคิดแนวทางการพัฒนาเรื่องเกษตรเน้นหนักเรื่องของการเกษตรแบบผสมผสาน และการเพิ่มผลผลิตการลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ตลอดฤดูกาลผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกันในพื้นที่หรือผู้ที่สนใจ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสมและนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิตผลิตสินค้าที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นที่พักพิงพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเป็นตัวอย่างในการขยายผลการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร “เกษตร

จัดประชุมหารือคณะกรรมการเพื่อกำหนดหลักสูตรเรียนรู้ที่เหมาะสม พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ในเรื่องการเกษตรแบบผสมผสาน และปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำศูนย์หลักและศูนย์เครือข่าย โดยเป็นข้อมูลพื้นฐาน มีการพัฒนาศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายอยู่ตลอด และมีการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ทุกไตรมาส เพื่อจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยประธานศูนย์หลัก และศูนย์เครือข่ายทุกตำบล ผ่านเวทีประชุม

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

“ขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ สุจริต” คือคติประจำใจในการดำเนินชีวิต ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการปลูกพืชหลากหลายชนิดและสัตว์อยู่ในพื้นที่เดียวกันในรูปแบบ “เกษตรผสมผสาน” มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน จากการดำเนินกิจกรรมการเกษตรที่มีการเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการอยู่ร่วมกันระหว่างพืช สัตว์ ประมง และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนนำวัสดุเหลือใช้จากการผลิตมาหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์บนพื้นที่ทำการเกษตรเกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เกิดความมั่นคงในชีวิตและครอบครัวตลอดไป “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

จุดเริ่มต้นของการทำเกษตรผสมผสาน เมื่อก่อนทำธุรกิจเจอวิกฤติเศรษฐกิจ ก็เลยหันมาดูแลทรัพย์สินของพ่อแม่ที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว คือการทำนาข้าวเพียงอย่างเดียว แต่ว่าเป็นคนที่ชอบจดต้นทุน ว่าเราทำอะไรมีต้นทุนเท่าไร ผลรับเท่าไร ปรากฏว่าการทำนาเชิงเดี่ยวของพ่อแม่ที่ทำไว้คือ ต้นทุนสูงมากและไม่สามารถสร้างรายได้ให้คุ้มทุนได้ จึงพบปัญหาว่าการทำนาไม่สามารถกำหนดราคาได้ ใช้ทุนเยอะ ทำให้รู้สึกที่ต้องปรับเปลี่ยน

และจุดเปลี่ยนต่อมา คือได้ไปเรียนรู้เรื่องการทำเกษตร โครงการ ๑ ไร่ ๑ แสน ไปหาความรู้มาแล้วเริ่มลงมือทำและลองจดต้นทุนทุกอย่างที่ทำในพื้นที่ ๑ ไร่ จนพบว่าการทำเกษตรเชิงไร่นาสวนผสม หรือเกษตรผสมผสาน สามารถที่จะมีรายได้จากหลาย ๆ อย่าง ด้วยการเกษตรผสมผสาน ซึ่งราคาสามารถกำหนดเองได้ และมีความหลากหลายทำให้เกิดการลดความเสี่ยงในการทำเกษตร เพราะว่าเราทำแล้ว เราจดบันทึกแล้วทราบว่าการที่ทำเกษตรแบบนี้เราสามารถที่จะมีราคาอย่างหนึ่งไปก็อย่างหนึ่ง ในพื้นที่ ๑ ไร่ เราสามารถทำการเกษตรได้หลายอย่าง จึงทำให้รู้ว่าการทำเกษตรแบบผสมผสาน หรือ เกษตรทฤษฎีใหม่ ทำให้เราชอบและรู้ว่าสิ่งนี้สามารถตอบโจทย์การทำเกษตรที่สุด นี่คือนี่คือการเปลี่ยนแปลง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ส่วนปัญหาและอุปสรรคของเรา คือ เราจะพบว่าภัยธรรมชาติมันสามารถที่จะมาได้ทุกช่วงฤดูกาล ไม่ว่าจะเป็นฤดูแล้ง ฤดูฝน จะมีวิกฤติของการเกิดภัยธรรมชาติขึ้นมา เราจึงมีปัญหาบ้างช่วงแรก แต่เราพยายามที่จะเรียนรู้ และปรับกิจกรรมการเกษตรทุกอย่างที่เราทำในพื้นที่ ให้มีการใช้ทุกอย่างให้สมดุล ลดการใช้เงินทุนมาก ๆ ในเรื่องของการทำงานกิจกรรมการเกษตร ภายใน ๑ ไร่ เราจะใช้ทุกอย่างเป็นระบบเกื้อกูลกัน ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ ประมง จึงทำให้เรามีต้นทุนที่น้อย และมีกำไรที่เพิ่มขึ้น ด้วยการจดบันทึกของแต่ละกิจกรรมการเกษตร ต่อมาเรามีความเข้าใจในเรื่องรายได้ในพื้นที่ ๑ ไร่ จึงมีการขยายพื้นที่จาก ๑ ไร่ เป็น ๕ ไร่ ปรากฏว่ามันตอบโจทย์ด้วยการที่มีจาก ๑ ไร่ เพิ่มขึ้น ๕ ไร่ เราสามารถสร้างรายได้ เท่ากับพื้นที่ทำนา ๒๐ ไร่ในอดีต และมีกำไรมากถึง ๓ เท่า ในส่วนการใช้แรงงานจะไม่ใช้ต้นทุนมาก ไม่ใช้แรงงานมาก เพราะเรามี การจัดการเวลา จัดการระบบ และจัดการแปลงของเรา ทำให้ต้นทุนน้อย เราพึ่งพากันเองในแปลง ต่อได้พัฒนาต่อมาเป็นจุดเรียนรู้ จึงขยายพื้นที่เป็น ๑๐ ไร่ พอเป็นพื้นที่ ๑๐ ไร่ กำลังไปได้ดีด้วยประสบการณ์ของเรา เราประสบภัยน้ำท่วมใหญ่ ปี ๒๕๖๕ เป็นอุบัติเหตุฝนก้นน้ำขึ้นแตก ทำให้อำเภออมลาลัยและหลายอำเภอ ในจังหวัดกาฬสินธุ์น้ำท่วมมากและเป็นพื้นที่

วงกว้าง พื้นที่ที่เราทำไร่นาสวนผสม ทั้ง ๑๐ ไร่ โคนน้ำท่วม ๔๐ เปอร์เซ็นต์ นั่นคือปัญหาใหญ่ของเรา แต่เราก็ได้ตั้งใจใหม่ ตอนแรกก็ท้อ เพราะเราทำการเกษตรด้วยความไม่รู้ เราสามารถที่จะทำและประสบความสำเร็จได้ แต่ที่เราประสบภัยน้ำท่วมใหญ่ ทุกอย่างเหมือนกับเริ่มต้นใหม่ แต่เราก็มีแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ของเราและจากการจดบันทึกต้นทุนบัญชี ทำให้เรามีประสบการณ์และเรียนรู้ที่จะเริ่มต้นใหม่ได้ไม่ยาก

ยกตัวอย่างปัญหาด้านการทำปุ๋ยสัตว์ เวลาที่สัตว์ตัวร้อนเหมือนจะเป็นไข้หรือมีอาการเครียด เช่น สัตว์ปีกจะจิกชนกันและมีอาการซึม ๆ เราแก้ปัญหาโดยการที่เราได้เรียนรู้จากปราชญ์ชุมชน แก้ปัญหาโดยการเอาสมุนไพรมาชง ต้มแล้วเอาน้ำมาผสมเป็นอาหารสัตว์ ปรากฏว่าสัตว์หายแล้วค่อย ๆ ดีขึ้น และการเรียนรู้พฤติกรรมสัตว์ที่ท้องเสีย สัตว์มีชีขาว คือ ไก่ เราก็ใช้หญ้าแห้งหมุ ให้ไก่กิน อาการดีขึ้น และอีกอาการหนึ่งของสัตว์ คือ อาการเครียด เราแก้ไขโดยการปล่อยสัตว์ออกมากินหญ้าข้างนอก ทำให้สัตว์ลดความเครียด เพราะเวลาสัตว์เครียด จะจิกชนกันจนป่วย ถึงตายก็มี

ในส่วนของการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น แต่ก่อนที่เราจะทำเกษตรผสมผสาน เราก็ทำนาเชิงเดี่ยว ก็มีการขายข้าวได้เป็นรายปี พอเป็นรายปี เราก็นำเงินที่ขายข้าว ซึ่งราคาไม่แน่นอน เราก็เอามาซื้ออาหารบริโภคในครัวเรือน ซึ่งไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ถ้าเราทำนาเชิงเดี่ยว นอกจากต้นทุนที่สูงแล้ว เราควบคุมราคาไม่ได้ เราต้องมาซื้ออาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน แล้วพอมารับผลผลิตมาทำเกษตรผสมผสาน อย่างแรกเลยก็คือ เราเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือน คือทุกอย่างที่บริโภคในครัวเรือน เราปลูกเอง เรากินเอง และก็ลดค่าใช้จ่ายได้ ลดความเสี่ยงด้านการเกษตร การตลาด และก็มีความหลากหลายในกิจกรรมการเกษตร และเกิดการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่เป็นอย่างมาก พื้นที่ที่มีความหลากหลายจะมีความร่มเย็น มีอาหาร มีไม้ผล มีไม้ป่า และพื้นที่ของเรามีความอุดมสมบูรณ์ มีปลา กบ เขียด ธรรมชาติ เราก็มีความสุขที่เราได้ทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งเป็นแหล่งอาหารและก็สามารถที่จะมีรายได้ทุกวัน ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ทุกปี มีความมั่นคงด้านอาหาร มีรายได้ที่พอใจเป็นความมั่นคงในครัวเรือน และหลังจากที่ทำเกษตรผสมผสาน นอกจากพื้นที่เกิดการเปลี่ยนแปลง ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงแล้วยังมีชุมชน ยังมีเพื่อนบ้าน ที่มีการแบ่งปันอาหาร มีการแลกเปลี่ยนปัจจัยในการผลิต มีการแบ่งปัน มีการให้มีการแลกเปลี่ยนทางด้านสินค้า และมีเพื่อนบ้าน สังคมเกิดการเรียนรู้ และนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตัวเอง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

มีการทำน้ำหมักอินทรีย์ชีวภาพจากสมุนไพร ๗ รส ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร มีวิธีทำที่เหมือนกันทุกรส แตกต่างกันที่วัตถุดิบหลักเท่านั้น ซึ่งมีประสิทธิภาพแตกต่าง โดยเลือกใช้ให้ตรงกับความต้องการของเรา

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

สมุนไพร ๗ รส ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร มีดังนี้

๑) สมุนไพรรสขม ใช้ในการฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ป้องกันแมลง ได้แก่ ฟาทะลายโจร สะเดาบอระเพ็ด เสดดพังพอน และขี้เหล็ก เป็นต้น

๒) สมุนไพรรสเปรี้ยว ใช้ในการไล่แมลง ได้แก่ เปลือกส้ม มะนาว มะกรูด และมะขาม

๓) สมุนไพรรสเผ็ดร้อน ใช้ในการกำจัดแมลง ได้แก่ พริก ข่า และตะไคร้

๔) สมุนไพรรสจืด ใช้ในการบำรุงดิน และบำบัดน้ำเสียและขยะที่ส่งกลิ่นเหม็น รวมทั้งใช้ในการล้างสารพิษ ได้แก่ รวงข้าว ผักตบชวา หน่อกล้วย เป็นต้น

๕) สมุนไพรสเปือเมา ใช้ในการกำจัดหนอน เพลี้ย และแมลงต่าง ๆ ได้แก่ หางไหลหนอนตายยาก ใบน้อยหน้า พญาไร้ใบ เป็นต้น

๖) สมุนไพรสฟาด ใช้ในการแก้ไข้ราโนโรคพิษ ได้แก่ เปลือกแค เปลือกมังคุด ใบฝรั่งใบทับทิม และเปลือกลูกเนียง เป็นต้น

๓) สมุนไพรสหอมระเหย ใช้ในการไล่แมลง ได้แก่ ตะไคร้หอม สาบเสือ โหระพา กะเพราผักชี และกะทกรก

สูตรการหมัก อัตราส่วน ๓ : ๑ : ๑ : ๑๐

๑) สมุนไพรร ๓ กิโลกรัม

๒) หัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้น ๑ ลิตร

๓) น้ำตาลทรายไม่ฟอกหรือน้ำตาลทรายแดง ๑ กิโลกรัม

๔) น้ำสะอาด ๑๐ ลิตร

วิธีทำ

๑) นำสมนไพรมาสับ ตำให้ละเอียด

๒) ผสมน้ำ หัวเชื้อจุลินทรีย์ น้ำตาลทรายไม่ฟอกหรือน้ำตาลทรายแดง

๓) เทใส่ภาชนะ ปิดฝาให้แน่น ทิ้งไว้ ๙๐ วัน ไม่ต้องเปิดฝา

อัตราการใช้

๑) ราดรด ใช้กับไม้ยืนต้นพืชไร่ อัตรา น้ำหมัก ๑ ต่อ น้ำเปล่า ๒๐๐

๒) ราตรรด ใช้กับไม้ดอกไม้ประดับ อัตรา น้ำหมัก ๑ ต่อ น้ำเปล่า ๓๐๐

๓) ฉีดพ่น ใช้กับพืชชนิดต่าง ๆ อัตรา น้ำหมัก ๑ ต่อ น้ำเปล่า ๔๐๐

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การเลี้ยงเห็บแดง

เพื่อนำมาเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง และทำเป็นปุ๋ยหมัก ช่วยเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนในการผลิต “เห็บแดง” เห็บแดงง่ายและขยายพันธุ์ได้เร็ว เกษตรกรสามารถใช้เห็บแดงผสมกับดินปลูกเพื่อเป็นแหล่งธาตุอาหาร ไนโตรเจนทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี หรือใช้เห็บแดงสดหรือแห้งผสมอาหารสัตว์จะได้อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดี การนำเห็บแดงไปใช้ประโยชน์ดังนี้

๓.๑) ใช้เป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว โดยนำไปหว่านในนาข้าว ๒ ช่วง คือ ช่วงก่อนการปลูกข้าว หว่านเห็บแดง ประมาณ ๒๐ วัน แล้วไถกลบ และช่วงหลังการปลูกข้าว ถ้าเป็นนาดำ ให้ดำนาไปก่อนแล้วหว่านเห็บแดง

๓.๒) ใช้เห็บแดงแห้งผสมวัสดุปลูก โดยนำเห็บแดงสดมาตากแดดประมาณ ๒ วัน เมื่อแห้งแล้วให้เก็บใส่กระสอบไว้ใช้ผสมกับวัสดุปลูกอัตราที่ใช้ เห็บแดงแห้ง ๒๐ กรัม ต่อวัสดุปลูก ๑ กิโลกรัม ซึ่งเห็บแดงแห้งมีคุณสมบัติไม่แตกต่างจากเห็บแดงสด

๓.๓) ใช้เห็บแดงเป็นอาหารสัตว์ เนื่องจากเห็บแดงเป็นแหล่งโปรตีนและแร่ธาตุที่มีต้นทุนต่ำ เกษตรกรสามารถนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์โดยตรง หรือผสมกับอาหารสัตว์ประเภทอื่นๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) นาข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่
๑.๒) พืชผักสมุนไพร	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่
๑.๓) ไม้ผล	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่
๑.๔) ไม้ป่าเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลากินพืช	จำนวน ๔ กระชัง
๒.๒) กุ้งฝอย หอยขม ปลาชิว	จำนวน ๓ กระชัง
๒.๓) ปลาไหล	จำนวน ๒ กระชัง

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) หมูป่า	จำนวน ๕๐ ตัว
๓.๒) เป็ด	จำนวน ๓๐ ตัว
๓.๓) ไก่	จำนวน ๙๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) เห็ด	จำนวน ๒ โรงเรือน
๔.๒) แหนแดง	จำนวน ๒ บ่อ
๔.๓) ไข่ผ่า	จำนวน ๓ อ่าง

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ให้ระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า เกษตรผสมผสาน มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ข้าว (นาปี)	เป็นเงิน	๓,๘๐๐	บาท/ปี
๑.๒) พืชผัก และไม้ผล	เป็นเงิน	๑๗,๐๐๐	บาท/ปี
๑.๓) ไก่พื้นเมือง	เป็นเงิน	๑๘,๕๔๐	บาท/ปี
๑.๔) เป็ดพันธุ์เนื้อ	เป็นเงิน	๒๖,๖๘๐	บาท/ปี
๑.๕) หมูป่า	เป็นเงิน	๖,๑๐๐	บาท/ปี
รวมต้นทุนการผลิต	๗๒,๑๒๐	บาท/ปี	
รายได้	๓๔๑,๐๐๐	บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก และเห็ด
เฉลี่ยรายได้วันละ ๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก และเห็ด
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไก่ เป็ด ปลา ไม้ผล
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว หมูป่า
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

พอมาทำเกษตรผสมผสาน อย่างแรกเลยก็คือ เราเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือน คือทุกอย่างที่บริโภคในครัวเรือน เราปลูกเอง เรากินเอง และก็ลดค่าใช้จ่ายได้ ลดความเสี่ยงด้านการเกษตร การตลาด และก็มี ความหลากหลายในกิจกรรมการเกษตร และเกิดการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่เป็นอย่างมาก พื้นที่ที่มีความหลากหลาย จะมีความร่มเย็น มีอาหาร มีไม้ผล มีไม้ป่า และพื้นที่ของเรามีความอุดมสมบูรณ์ มีปลา กบ เขียด ธรรมชาติ เรา ก็มีความสุขที่เราได้ทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งเป็นแหล่งอาหารและก็สามารถที่จะมีรายได้ทุกวัน ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ทุกปีมีความมั่นคงด้านอาหาร มีรายได้ที่พอใจเป็นความมั่นคงในครัวเรือน และหลังจากที่ทำเกษตรผสมผสาน นอกจากพื้นที่เกิดการเปลี่ยนแปลง ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงแล้วยังมีชุมชน ยังมีเพื่อนบ้าน ที่มีการแบ่งปันอาหาร มีการแลกเปลี่ยนปัจจัยในการผลิต มีการแบ่งปัน มีการให้มีการแลกเปลี่ยนทางด้านสินค้า และมีเพื่อนบ้าน สังคม เกิดการเรียนรู้ และนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตัวเอง

ด้านชุมชน ได้ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ด้านการเกษตรให้เกษตรกรที่ประสบปัญหา ให้นำกลับไปปรับใช้ เกิดประโยชน์และผลที่ดีกับกิจกรรมการเกษตร เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในกิจกรรม ต่าง ๆ เกิดผลดีทั้งตนเองและชุมชน เกิดความรักสามัคคี เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีการแบ่งปันผลผลิตและช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง มีชีวิตที่ดีเกิดการเสียสละ แบ่งปันให้สำหรับผู้มีน้อยหรือไม่มี ไม่ว่าจะเป็นความรู้ สิ่งของ รวมถึงการช่วยเหลือกันในโอกาสต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในชุมชน เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก และเยาวชน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า

ตอนนี้ในชุมชนก็เกิดการทำการเกษตรผสมผสานตามความเหมาะสมของพื้นที่ของแต่ละคน ซึ่งค่อนข้างหลากหลายและเราก็ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต แล้วก็รวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายร่วมกัน อันนี้สังคมของเราก็เลยมีความสุข มีความร่มเย็น มีความพออยู่พอกิน มีความมั่นคงด้านอาหาร มีความมั่งคั่งและมีความยั่งยืน และได้ร่วมกันที่จะจำหน่ายจ่ายแจก ทำบุญ ซึ่งเหลือกินเหลือขายแล้วเราก็เอาอาหารส่วนหนึ่งมารวมกันทำบุญแจกจ่ายให้กับชุมชนของเรา บ่งบอกว่าเราทำไร่นาสวนผสมประสบความสำเร็จ มีกิน มีแบ่งปัน มีเงิน มีจำหน่ายก็เริ่มมีเครือข่าย มีเพื่อนบ้าน และมีคนเริ่มสนใจเข้ามาดูงานในไร่นาสวนผสมเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นจำนวนมาก

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. มีการจัดระบบไร่นาของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่มีการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร (หยุดเผา)

๒. ไร่ชยะ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในเรื่องลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก เน้นใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ไม่จ้างแรงงานจากภายนอก และมีการนำเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้เป็นอาหารสัตว์

๓. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เน้นการเกษตรกรรม ไม่เผาตอซัง ไกลบตอซังข้าวหลังเก็บเกี่ยวเพื่อลดมลภาวะทางอากาศ และฝุ่น PM ๒.๕ ไม่ก่อมลภาวะในชุมชน เป็นการทำการเกษตรที่ปลอดภัยและยั่งยืนในการประกอบอาชีพ ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

๔. การใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก จากผลพลอยได้ทางการเกษตร ทำให้ลดขยะจากภาคการเกษตรและ ยังได้นำวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตในด้านการเกษตร ทำให้มีต้นทุนลดลงเกิดกำไรเพิ่มขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น มีการลดใช้สารเคมีเกิดผลดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

๕. มีการเก็บเมล็ดพันธุ์พืชใช้เอง คัดเลือกและผสมพันธุ์พืชตัวเอง ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีผลต่อกำไรที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร เกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการผลิตและสามารถถ่ายทอดความรู้ในด้านการผลิตพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ใช้เอง เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานด้านการเกษตรต่อไป

๖. หมุนเวียนการใช้ทรัพยากรในไร่นาอย่างครบวงจร ลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิต และยังช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อนและอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

๗. มีการร่อนน้ำในสวนและแปลงนา เพื่อบำรุงดินและน้ำ มีการป้องกันการพังทลายของดิน และปรับปรุงดินลดการสูญเสียธาตุอาหาร เพื่อสร้างสมดุลให้ระบบนิเวศ

๘. ปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อลดการสะสมของโรคแมลง ลดการใช้สารเคมี เกิดความหลากหลายในการผลิต ลดต้นทุนในการผลิตด้านการป้องกันกำจัดโรคแมลง และเกิดความยั่งยืนในการทำการเกษตรต่อไป

๙. การนำ “โมเดลเศรษฐกิจ BCG” มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของตนเอง เป็นการพัฒนา ๓ เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบูรณาการการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาการเกษตรสู่ ๓ สูง คือ ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และรายได้สูง

เนื่องจากที่ผ่านมาได้ใช้ทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างการเติบโตทางการเกษตรผลของการพัฒนาดังกล่าว ต้องแลกด้วยความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและการลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ เกิดของเหลือทิ้งที่สร้างมลพิษ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพ จึงต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อแก้ปัญหา ยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนาการเกษตรอยู่ในลักษณะ “ทำมากได้น้อย” เนื่องจากไม่สามารถสร้างมูลค่า

ให้กับทรัพยากรได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงได้มีแนวคิดในการนำโมเดลเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร มาปรับใช้ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

๑. เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) คือ การนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำการเกษตรสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกระดับคุณภาพ มาตรฐานให้กับสินค้าเกษตร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

“ศพก.” แห่งนี้ มีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ในการแปลง โดยมีการใช้ระบบน้ำโซลาร์เซลล์ และระบบโรงเรือนอัจฉริยะในการผลิตพืช เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพ ลดต้นทุนการผลิต และลดการใช้พลังงาน มีการใช้เครื่องผสมอาหารสัตว์เพื่อผลิตอาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์ภายในแปลง ทำให้ลดต้นทุนการผลิตและมีการใช้ก้นดินน้ำโซลาร์เซลล์ เพื่อเพิ่มปริมาณออกซิเจนในน้ำ ทำให้เกิดการหมุนเวียนของน้ำ และลดการเกิดการเน่าเสียของน้ำ และยังพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ต่อยอดและขยายผลความสำเร็จสู่ชุมชนต่อไป

๒. เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คือ การใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มช่วยลดปัญหาด้านมลพิษ ลดขยะหรือของเสียในฟาร์มให้เป็นศูนย์

“ศพก.” แห่งนี้ มีการนำฟางข้าวและเศษวัสดุพืชมาทำปุ๋ยหมัก และคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นในแปลงผัก มีการนำฟางข้าวมาหมักในบ่อปลา เพื่อสร้างอาหารธรรมชาติให้สัตว์น้ำ เศษวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ นำมาใช้ประโยชน์ เศษพืชผักผลไม้จากการคัดแยกผลผลิตก่อนจำหน่ายนำมาใช้เลี้ยงเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา กินพืชในสระน้ำ และนำมาทำน้ำหมักชีวภาพ เลี้ยงไก่ไข่ไว้เป็นอาหารและนำไข่ไก่มาทำน้ำหมักฮอร์โมนไข่ มีการทำน้ำหมักจุลินทรีย์หน่อกล้วย มีการนำมูลสุกร มูลเป็ด มูลไก่ ที่เลี้ยงมาหมักร่วมกับเศษวัสดุทางการเกษตร มีการใช้ปุ๋ยพืชสดต่าง ๆ ในการปรับปรุงดิน ทำให้ใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรที่มีความหลากหลายทางชีวภาพอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ ช่วยลดต้นทุนในการผลิต ผลผลิตมีคุณภาพ เพิ่มรายได้ และเกิดการทำการเกษตรที่ยั่งยืน

๓. เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) คือ การทำการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า รวมทั้งใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างรายได้สู่ชุมชน และยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชน

“ศพก.” แห่งนี้ มีการทำการเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) จึงมีการนำสารชีวภัณฑ์ สมุนไพรต่าง ๆ มาใช้ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันและกำจัดเชื้อรา เชื้อราบิวเวอเรียกำจัดแมลงศัตรูพืช น้ำหมักสมุนไพรขับไล่แมลง และยังมีการปลูกพืชหมุนเวียนไม่ซ้ำชนิดพืชในแปลงเดียวกันเพื่อป้องกันการสะสมโรคและแมลง ร่วมกับการตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอทำให้ลดการใช้สารเคมี เกิดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี และมีการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ โดยไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ได้มีการประยุกต์ใช้เศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมักทำให้ลดการเผาเศษวัสดุด้านการเกษตร ทำให้ลดต้นทุนการผลิต เกิดประโยชน์ในการเกษตรอย่างแท้จริง เป็นผู้มีความภาคภูมิใจในงานอาชีพเกษตร กระตือรือร้นในการเฝ้าหาความรู้พัฒนาทักษะอาชีพของตนอยู่เสมอ มีการจัดระบบไร่นาของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่มีการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร (หยุดเผา) ไร่ชยะ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในเรื่องลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก เน้นใช้แรงงานในครัวเรือน เป็นหลัก ไม่จ้างแรงงานจากภายนอก และมีการนำเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้เป็นอาหารสัตว์ มีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เน้นการเกษตรกรรม ไม่เผาตอซัง ไกลบตอซังข้าวหลังเก็บเกี่ยวเพื่อ ลดมลภาวะทางอากาศ และฝุ่น PM ๒.๕ ไม่ก่อมลภาวะในชุมชน เป็นการทำการเกษตรที่ปลอดภัยและยั่งยืน ในการประกอบอาชีพ ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน การใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก จากผลพลอยได้ ทางทางการเกษตร ทำให้ลดขยะจากภาคการเกษตรและยังได้นำวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร และยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตในด้านการเกษตร ทำให้มีต้นทุนลดลงเกิดกำไรเพิ่มขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น มีการลดใช้สารเคมีเกิดผลดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมหมุนเวียนการใช้ทรัพยากรในไร่นาอย่างครบวงจร ลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิต และยังช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อนและอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ มีการรวมน้ำในสวนและแปลงนา เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ มีการป้องกันการพังทลายของดิน และปรับปรุงดินลดการสูญเสียธาตุอาหาร เพื่อสร้างสมดุลให้ระบบนิเวศ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๑) กิจกรรมอาหารและที่ทำรายได้

๑.๑) นาข้าว ประมาณ ๒ ไร่ ในฤดูนาปี ผลิตข้าวเจ้าดอกมะลิ ๑๐๕ และในฤดูนาปรัง ผลิตข้าวเจ้า กข ๔๙ โดยใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักบำรุงดินเป็นหลัก ใช้น้ำหมักชีวภาพเป็นฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโต มีการตัดพันธุ์ปน คัดแยกเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ทำพันธุ์ในปีต่อไป เพื่อลดต้นทุนการผลิต ได้ผลผลิตข้าวเปลือกนาปี ๑.๓๕ ตัน ข้าวเปลือกนาปรัง ๑.๗ ตัน

๑.๒) พืชผักสมุนไพร/เครื่องเทศและผลไม้รวม ซึ่งปลูกเป็นแบบป่าผสม มีทั้ง ไม้สูง กลาง ต่ำ ไร่ยา
ดิน และไม้น้ำ เช่น ใผ่ กัลลวย มะม่วง ทับทิม ขนุน มะกอกน้ำ น้อยหน่า ฝรั่ง แคน ชะอม มะกรูด มะนาวมะละกอ
กระทกรฝรั่ง ไชยยา ข่า ตะไคร้ ผักพาย คะน้า กะหล่ำต่าง ๆ หอม ผักชี กุยฉ่าย แมงลัก โหระพา ฯลฯ ในเนื้อที่
ประมาณ ๒ ไร่

๑.๓) บ่อปลา และร่องน้ำในสวน เลี้ยงปลากินพืช เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ผลผลิต ปีละประมาณ
๘๕๐ กิโลกรัม

๑.๔) พื้นที่ของปศุสัตว์ ประมาณ ๑ ไร่ ประกอบด้วย หมูหลุม ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง เป็ดไข่ เป็ดเนื้อ เป็ดเทศ ฯลฯ

๒) กิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่อาศัยและบริเวณตลาดสีเขียว พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ มีการเพาะขยายพันธุ์ไม้ประดับเพื่อจำหน่าย และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร นอกจากนี้ ยังรวมกลุ่มสมาชิกตลาดสีเขียวเจ้าท่ารับจ้างประกอบอาหารในงานบุญทั่วไป โดยใช้ผลผลิตปลอดภัยจากสารพิษที่ผลิตเองเป็นหลัก เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓) การใช้วิชาการในการปรับปรุงสภาพการผลิต และการนำสิ่งเหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นความคิดและความตั้งใจที่ดีของเกษตรกร ในการที่จะนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับมา ประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเองให้เกิดคุณภาพที่ดี เกิดประโยชน์สูงสุดในการผลิต รวมถึงการผลิตที่วัสดุเหลือใช้เกิดขึ้นในกระบวนการต่าง ๆ เกษตรกรก็มีความรู้ในการที่จะนำสิ่งเหล่านั้นมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อใช้ในการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตเพิ่มรายได้ รวมถึงการรักษาสภาพแวดล้อมในกิจกรรมด้านการเกษตรที่เกิดขึ้น

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑) ได้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรตามแนวทฤษฎีใหม่ ณ วัดป่านาคำ (พระอาจารย์มหาสุภาพ) นำมาถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในชุมชนและเครือข่ายให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

๒) ร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เมื่อเข้าร่วมเวทีเรียนรู้ตามโครงการ ฯ ได้นำเทคนิค หลักวิธีคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้ในไร่นาของตนเองอยู่เสมอ

๓) เป็นนักถ่ายทอดด้านการดำรงชีวิตภายใต้ศาสตร์พระราชา จนได้รับเกียรติบัตรจากการประกวด “ครูบุญชีอาสาดีเด่น สาขาบุญชีฟาร์ม จังหวัดกาฬสินธุ์”

๔) มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ ในอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

๕) มีการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นผู้ประสานงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ เครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ เกษตรกรปราดเปรี๊ยะ (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน อยู่เสมอ จึงทำให้มีเกษตรกรและประชาชนที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานและเรียนรู้กิจกรรมเกษตรผสมผสานอยู่เสมอ รวมถึงเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

๕.๑) การอบรมโครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน กิจกรรมพัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๓๐ ราย

๕.๒) งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูการผลิตใหม่ ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๓) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๓๐ ราย

๕.๔) การอบรมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๖ เกษตรกรจากอำเภอยักษ์ภูมิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๑๕๐ ราย

๕.๕) การอบรมถ่ายทอดความรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียน ปี ๒๕๖๖ โรงเรียนพิพัฒนราษฎร์บำรุง โรงเรียนดอนไทรงามพิทยาคม โรงเรียนนามนวิทยาคาร ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ และมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑๒๐ ราย

๕.๖) การอบรมเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มผู้นำบทบาทสตรีอำเภอกมลาไสย ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๗) การอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของเรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๗ จำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๘) โครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ตด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG กิจกรรมหลัก ยกระดับการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชและอาหารปลอดภัย สู่เกษตรกรมูลค่าสูง ปี ๒๕๖๘ จำนวน ๕๐ ราย

๕.๙) โครงการเกษตรกรรมยั่งยืน ปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑๐๐ ราย

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้อย่างแท้จริง เน้นการเรียนรู้ในประเด็นการเพิ่มผลผลิตการลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ตลอดฤดูกาลผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกันในพื้นที่หรือผู้ที่สนใจ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสมและนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลิตภัณฑ์ที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกร และที่สำคัญคือเป็นกลไกการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ โดยยึดหลัก “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ในประเด็นการยกระดับเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ โดยคำนึงถึงการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และมีการใช้กลไกการส่งเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ให้เป็นต้นแบบและเกิดผลสำเร็จในระดับชุมชน เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑) ได้ถ่ายทอดความรู้ด้านการทำบัญชี ภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้แก่เกษตรกร นักเรียน และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์

๒) เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ บัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ ให้กับเกษตรกรในชุมชนและผู้สนใจ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

๓) เป็นวิทยากรร่วมพัฒนาอาสาสมัครเกษตรระดับอำเภอ และการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๔) มีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งจะเป็นการต่อยอดให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน เครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ระดับอำเภอเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พร้อมกับตลาดสีเขียว ภายในพื้นที่อำเภอกมลาไสย โดยมีการจัดจำหน่ายผลผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ ของเกษตรกรในพื้นที่ และมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กับ เครือข่าย ศพก. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมีสำนักงานเกษตรอำเภอกมลาไสย เป็นที่ปรึกษา และเป็นศูนย์กลางในการประสานงานร่วมกันพัฒนาและกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งอำเภอกมลาไสยต่อไป

๕) เกษตรกรที่ผ่านการศึกษาดูงานในกิจกรรมต่าง ๆ จาก ศพก. แห่งนี้ ได้มีการนำองค์ความรู้ แนวความคิดและแนวทางในการทำการเกษตร ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจได้ เช่น

๕.๑) นายถวิล ไชยคำนวน ศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านบ่อ หมู่ ๙ ตำบล ัญญา อำเภอกมลาไสย ได้นำความรู้มาปรับและประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง มีการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต ด้วยการผลิตน้ำหมักและปุ๋ยหมักชีวภาพ การปลูกผักอินทรีย์ รวมทั้งการผลิตและใช้สารชีว ภัณฑ์ในการป้องกันและควบคุมศัตรูพืชในแปลงเกษตรของตน

๕.๒) นางสาวพัชราภรณ์ ศรีชะตา ศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านเกษตรผสมผสาน บ้านหนองแปน หมู่ ๙ ตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย ได้นำความรู้มาปรับและประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง มีการทำเกษตร แบบผสมผสาน ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต ด้วยการทำนาแบบประณีต การทำบัญชีฟาร์ม การเลี้ยงหมูนา รวมทั้งการผลิต และใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและควบคุมศัตรูพืชในแปลงเกษตรของตน

๕.๓) นายพรมมา มะระคบ ศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านนาข้าว บ้านหนองอีกลุ่ม หมู่ ๗ ตำบลโคก สมบูรณ์ อำเภอกมลาไสย ได้นำความรู้มาปรับและประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง มีการทำการเกษตรแบบ ผสมผสาน ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต ด้วยการทำนาแบบประณีตและการแปรรูปผลผลิต รวมทั้งการผลิตและใช้สารชีว ภัณฑ์ในการป้องกันและควบคุมศัตรูพืชในแปลงเกษตรของตน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) การพัฒนาต่อยอดสินค้า ได้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ในการผลิตและการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและต่อยอดสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน ทำให้เกษตรกรและชุมชนเกิดรายได้ร่วมกัน

๒) การตลาด มีการรวมกลุ่มก่อตั้งตลาดสีเขียว เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการจำหน่ายผลผลิตและสินค้าทางการเกษตรของชุมชน เกิดประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้ง มีการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ในการจำหน่ายผลผลิตและสินค้าในพื้นที่ชุมชนและนอกพื้นที่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

มีการสร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน เป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายในอำเภอและต่างพื้นที่ โดยมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เครือข่ายด้านการผลิต เครือข่ายด้านองค์ความรู้ เครือข่ายด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ มีการบูรณาการทำงานโดยสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน เครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ระดับอำเภอ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) กลุ่มแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิต จำหน่าย แปรรูปผลผลิต การตลาด และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรวมทั้งการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

Smart Farmer Kamakasi
นายอริย ใจดี (นายอริย ใจดี)
ที่อยู่ 4 ม.9 ต.ชัยภูมิ อ.นาแก จ.กาฬสินธุ์
โทรศัพท์ 087-936-0977
ประธานศูนย์เรียนรู้ชุมชนสีเขียว อ.นาแก จ.กาฬสินธุ์

YSAE จังหวัดกาฬสินธุ์
กรมส่งเสริมการเกษตร
นางสาวประนอม มั่นจิโม
ที่อยู่ 150 หมู่ที่ 13 บ้านสวนโคก
ตำบลคงสิงห์ อ.นาแก จ.กาฬสินธุ์
จังหวัดกาฬสินธุ์
ครีมบำรุงผิวหน้า
ข้าวกล้องหอมมะลิและผสมข้าวไรซ์เบอรี่
ขนาด 15 กรัม ราคา 100 บาท
ขนาด 50 กรัม ราคา 290 บาท
ครีมบำรุงผิวหน้า
ข้าวกล้องหอมมะลิและผสมข้าวไรซ์เบอรี่
ขนาด 15 กรัม ราคา 150 บาท
ขนาด 50 กรัม ราคา 390 บาท
ติดต่อได้ที่ นายราชภัฏชน นันต์สิน
บ้านสวนโคก ตำบลคงสิงห์ อ.นาแก จ.กาฬสินธุ์
08 6432 4832 08 6432 4832

DAAE กลุ่มต้นไม้เทียม
สินค้าหลัก: กระถางไม้เทียม
สถานที่ตั้ง: ม. 10 ต.พุดเมือง อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์
พิกัด: x 354230 y 1800244 zone 48Q
ประธานศูนย์เรียนรู้ชุมชนสีเขียว นายนพพร นนทก
เบอร์โทรศัพท์: 065-256-6456
เทคโนโลยีพิเศษ: การผลิตต้นไม้เทียมเสมือนจริง
รุ่นกระถางต้นไม้ 1 กระถางต้นไม้เทียมไม้เทียม
รุ่นกระถางต้นไม้ 2 กระถางต้นไม้เทียมไม้เทียม
เพิ่มพื้นที่สีเขียวแบบประหยัด (เพิ่ม) เพิ่มรายได้ในครัวเรือน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑) มีความยั่งยืนด้านการประกอบอาชีพ เป็นผู้มีจิตสาธารณะ มีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวมอยู่เสมอ สมาชิกในครอบครัวและเกษตรกรในชุมชนให้การช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นอย่างดี มีการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่เป็นประจำ มีการวางแผนการผลิตและการตลาด มีการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย มีการพัฒนาตนเองและช่วยเหลือชุมชนอยู่เสมอ

๒) กิจกรรมด้านเกษตรผสมผสาน มีการดำเนินกิจกรรมตลอดทั้งปี มีทั้ง พืชไร่ ไม้ผล พืชผัก ประมง และปศุสัตว์ ทำให้มีผลผลิตออกตามช่วงเวลาต่าง ๆ เกิดรายได้ตลอดทั้งปี

๓) มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน เช่น กลัวยฉาบจากผลผลิตกล้วยในไร่นาสวนผสม และปลาร้าบอง จากปลาในหนองสระที่อยู่ในไร่นาสวนผสมและอื่น ๆ อีกมากมาย

๔) การพัฒนาต่อยอดสินค้า ได้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ในการผลิตและการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและต่อยอดสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน ทำให้เกษตรกรและชุมชนเกิดรายได้ร่วมกัน

๕) การตลาด มีการรวมกลุ่มก่อตั้งตลาดสีเขียว เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการจำหน่ายผลผลิตและสินค้าทางการเกษตรของชุมชน เกิดประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้ง มีการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ในการจำหน่ายผลผลิตและสินค้าในพื้นที่ชุมชนและนอกพื้นที่

๖) สินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต

๖.๑) ได้รับการรับรองในขอบข่าย เกษตรอินทรีย์ (ระยะปรับเปลี่ยน) ชนิดพืช ผักสลัด คื่นห่าน ต้นหอม ผักชี ผักชีฝรั่ง (พื้นที่ ๒.๕ ไร่) ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.๙๐๐๐-๒๕๖๔ : เกษตรอินทรีย์ : การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (การผลิตพืชอินทรีย์) โดย สถาบันรับรองระบบการผลิตผลิตภัณฑ์การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทำให้เกิดผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค เกิดความมั่นคง และยั่งยืนในการผลิต

๖.๒) ได้รับการรับรอง ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ชนิดสัตว์ปีกพื้นเมือง) โดย กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำให้ฟาร์มของเกษตรกรเป็นที่เชื่อมั่นของผู้บริโภค เพราะมีมาตรฐานการผลิต ผู้บริโภคมั่นใจ ผู้ผลิตมั่นคงและยั่งยืนในการผลิต

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ๑.๑) ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ให้เป็น อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชีอาสา)
- ๑.๒) เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ต้นแบบ ของอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
- ๑.๓) เป็นวิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้ ตามโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร (โครงการ ๙๑๐๑)
- ๑.๔) เป็นประธานวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่ไข่อารมณดี ตำบลเจ้าท่า อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
- ๑.๕) เป็นประธานตลาดสีเขียวปลอดภัย ตำบลเจ้าท่า อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมนำผลผลิตออกจำหน่ายในงานของหน่วยราชการและงานประเพณีท้องถิ่น งานพระธาตุยาคู งานกาชาด ฯลฯ
- ๑.๖) เป็นประธานเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
- ๑.๗) เป็นเกษตรกรต้นแบบของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
- ๑.๘) เป็นเลขานุการสภาชุมชน ชกส.
- ๑.๙) เป็นเลขานุการกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ๑๓ AR รักสามัคคี
- ๑.๑๐) เป็นรองประธานวัฒนธรรม ตำบลเจ้าท่า อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

- ๑.๑๑) เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภออมลาลัย
- ๑.๑๒) เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และทักษะอาชีพด้านการบัญชี
- ๑.๑๓) เป็นวิทยากรร่วม ในงานส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่
- ๑.๑๔) เป็นวิทยากรร่วม ในการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรระดับอำเภอ
- ๑.๑๕) เป็นวิทยากรด้านเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ บัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุน

อาชีพ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ๒.๑) เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์
- ๒.๒) ได้รับแต่งตั้งจากศูนย์การเรียนรู้อำเภออมลาลัย ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ศึกษาดูงานของนักเรียนและนักศึกษา
- ๒.๓) เป็นสถานที่อบรมและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ของหน่วยงานต่าง ๆ
- ๒.๔) เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีน้ำใจ เสียสละเพื่อส่วนรวมอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาตนเอง พัฒนาการเกษตรในพื้นที่ อีกทั้งยังถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป และยังแบ่งปันช่วยเหลือเกษตรกรในชุมชน หน่วยงานราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ จนเป็นที่ยอมรับจากชุมชน เครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ จนได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงานและได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

เป็นคนคิดและทำงานเชิงรุกเสมอ จึงเป็นที่มาของ “ขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ สุจริต”
(พบเห็นด้วยตา สัมผัสด้วยกาย มุ่งสู่ความประทับใจ ณ ศพก. อำเภอกมลาไสย)

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นางสาวรุ่งนรินทร์ อรุณแสงศรี	เกษตรอำเภอกมลาไสย
๑.๒ นายภาคภูมิ กมลเลิศ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
๑.๓ นางจุรีรัตน์ หนองสุธรรม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๑.๔ นายปวิรรธก์ เนียมบุญ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๕ นางสาวอนงลักษณ์ สามเมือง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๖ นางสาววีรณัฐ กุดแถลง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๑.๗ นางอุไลย์ ทบวัน	ประธาน ศพก. อำเภอกมลาไสย

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ การสัมภาษณ์

๒.๒ การสนทนากลุ่ม

๒.๓ ใช้เครื่องมือ “แผนผังความคิด” (Mind Map)

๒.๔ แผนผังกระบวนการ (Process Flow Chart)

๒.๕ ตารางแนวทางการพัฒนา

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ไม่มี -

ภาคผนวก

**ทำเนียบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์**

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเจ้าท่า อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์.

พิกัด : Latitude : ๑๖.๒๓๕๘๐๓๓๓๔๐๗๘๕๗ Longitude : ๑๐๓.๖๐๒๕๑๕๗๔๓๓๓๓๓๖

x ๓๕๐๖๕๕ y ๑๗๙๕๕๒๘ zone ๔๘Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางอุไร ทบวัน อายุ ๕๒ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเจ้าท่า อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๖๑-๕๖๓๖๒๕๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

การนำไปใช้ประโยชน์ : การปลูกพืชผัก, การปลูกไม้ผล, เลี้ยงสัตว์ปีก และการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า

หลักสูตรการเรียนรู้ : การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ : การปลูกพืชผักและผลไม้

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ : ปศุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ : บัญชีครัวเรือน

แปลงเรียนรู้ :

**ตารางแสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออมลาคู
จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๘**

ร.ศ.	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่				พิกัด			ชื่อเกษตรกร
			หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	โชน	x	y	
1	ไร่ 1 แสน บ้านข้าวหอม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	16	กมลาไสย	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	343450	1806050	นายสมศักดิ์ นาคชัย
2	ไร่นาสวนผสมบ้านสงยาง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	กมลาไสย	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	342134	1802981	นายดาบคำวณิชชา แสงศักดิ์
3	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ปลูกผักปลอดสารปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านนวัตกรรม	หมู่ 13	กมลาไสย	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	345282	180245	นายธีรภา ภิรม
4	ไร่ 1 แสนบ้านบัวเย็น	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	กมลาไสย	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	345987	1805431	นายสมศักดิ์ ธีรวัฒ
5	แปลงใหญ่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านหนองฮี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	โคกสมบุญ	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	356249	1804836	นายทรงวุฒิ มณี
6	ศูนย์เรียนรู้ โคกหนอง นา ประสาธน์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	เข้ท่า	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	353332	1793057	นายสุรศักดิ์ ศรี
7	ศูนย์เรียนรู้เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่ หนอง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	10	เข้ท่า	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	350645	1795528	นายสุเมธ หนอง
8	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านดงสิง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	11	เข้ท่า	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	350767	1796630	นายไพฑูริย์ วัฒน
9	สวนถนอมทรัพย์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	13	ดงสิง	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	355152	1800774	นายประพนธ์ นาค
10	ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์บ้านโคกลำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	16	ดงสิง	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	356044	1799494	นายสุเมธ ศรี
11	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านเมย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	5	ดงสิง	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	354486	1797444	นายสำเภา นาค
12	ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์บ้านบ่อ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	9	อัญญา	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	348355	1799731	นายสุเมธ นาค
13	ไร่นาสวนผสมนายธีรศักดิ์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	หนอง	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	359784	1802746	นายธีรศักดิ์ นาค
14	แปลงใหญ่กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านโนน	ศูนย์เรียนรู้ด้าน	12	หนอง	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	354097	1805546	นายสมเดช นาค
15	ศูนย์เรียนรู้เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่บ้านโนน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรพอเพียงรุ่นใหม่/เกษตรผสมผสาน	9	หนอง	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	0337026	01801730	นายสุเมธ นาค
16	กลุ่มต้นไม้	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้	10	หลัก	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	48	354230	1800244	นายวิวัฒน์ นาค